

ΜΑΡΙΑ ΜΟΥΡΖΑ

# Σὲ καιροὺς χαλεποὺς

Σήματα ἐλπίδας στὶς ἀγωνίες τῶν ἀνθρώπων



ΕΚΔΟΣΕΙΣ  
ΑΘΩC

Αυτό το έργο χορηγείται με άδεια [Creative Commons Attribution-ShareAlike Greece 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/gr/).  
Μπορείτε ελεύθερα να αναρτήσετε το παρόν ebook (ή μέρος του ebook) σε blog ή ιστοσελίδες αρκεί να αναφέρετε την πηγή. Επίσης μπορείτε να το στείλετε σε όποιον πιστεύετε ότι θα ωφεληθεί από την ανάγνωσή του.

**Τίτλος:** Σὲ καιροὺς χαλεποὺς

**Συγγραφέας:** Μαρία Μουρζᾶ

**Εικονογράφηση:** Βάσω Γώγου

**Σχεδιασμός βιβλίου – έξωφύλλου:** Μαρία Παπαευσταθίου

**Ψηφιοποίηση εικονογράφησης:** Νίκος Γλυκέας

**Συντονισμός / Ἐπιμέλεια ἔκδοσης:** Γιάννης Ζαννῆς

**Διεύθυνση Παραγωγῆς:** Ἀπόστολος Σταμούλης

**Διεύθυνση Ὶκδοσης:** Ἀντώνης Σταμούλης

© Copyright: Ἐκδόσεις Ὶθως - Μαρία Μουρζᾶ • Ἀθήνα 2012

Φεβρουάριος 2012

**ISBN: 978-960-495-089-8**

## **ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗ Α.Ε.**

---

### **ΓΡΑΦΕΙΑ:**

**ΑΘΗΝΑ:** ΑΒΕΡΩΦ 2 Τ.Κ. 104 33 ΤΗΛ.: 2105238305, FAX: 2105238959

### **ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΗ:**

**ΑΘΗΝΑ:** ΑΒΕΡΩΦ 5 Τ.Κ. 104 33 ΤΗΛ.: 2105238305, FAX: 2105238959

### **ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ:**

**ΑΘΗΝΑ:** ΑΒΕΡΩΦ 2 Τ.Κ. 104 33 ΤΗΛ.: 2105238305, FAX: 2105238959

**ΠΕΙΡΑΙΑΣ:** ΚΑΡΑΟΛΗ & ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 87 Τ.Κ. 185 34 ΤΗΛ.: 2104227504, FAX: 2104227577

e-mail: [info@stamoulis.gr](mailto:info@stamoulis.gr) Internet: [www.stamoulis.gr](http://www.stamoulis.gr)



Τὸ τοῦνελ ποὺ μᾶς βάλανε  
ἄλλοῦ θὰ μᾶς βγάλει...  
Διαμετρικὰ ἄλλοῦ!  
Δὲν τὸ φαντάζονται ὅμως.

---

Γιατὶ δὲν ξέρουν  
πόσο ἐπικίνδυνη εἶναι ἡ σπίθα  
ποὺ φυλάγεται ἀθόρυβα  
κάτω ἀπ' τὴ στάχτη!

---

Γιατὶ δὲν ξέρουν  
πόσο πανίσχυρη εἶναι ἡ ἄνοιξη  
ποὺ κυοφορεῖται ἀθόρυβα  
κάτω ἀπ' τὰ μάρμαρα!

---

Δὲν ὑπάρχει περίπτωση:  
εἴτε ἀρέσει,  
εἴτε δὲν ἀρέσει,  
θὰ ραγίσει τὸ μάρμαρο  
ραγίσματα χίλια  
καὶ ἡ ἄνοιξη θ' ἄρθῃ!

---

Θ' ἀνατεῖλει ὁ ἥλιος ἀπ' τὰ Χώματα!

Μαρία Μουρζά

# Ἀντίδωρο

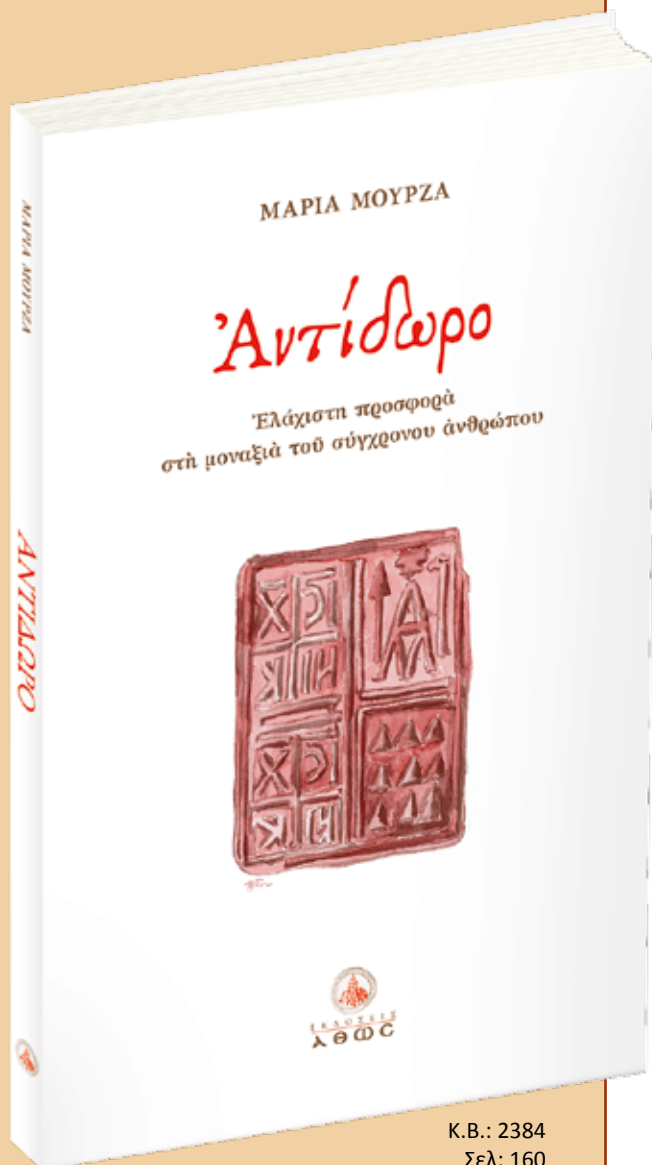
Ἐλάχιστη προσφορά στὴ μοναξιά τοῦ  
σύγχρονου ἀνθρώπου

Ὁ πόνος, ἡ μοναξιά, ἡ ἀβεβαιότητα, ἔχουν γίνει γνωρίσματα  
τῆς ἐποχῆς μας καὶ ταυτοχρόνως πληγές ποὺ ἀφήνουν στίγ-  
ματα ἀνεξίτηλα στὴν ψυχὴ τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου, ποὺ  
ἔχει ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὸν πλησίον του.

Σ' αὐτὸν τὸν πονεμένο ἄνθρωπο ἀπευθύνονται τὰ κείμενα  
τοῦ πονήματος αὐτοῦ. Κείμενα Ὁρθόδοξης βιωματικότητας  
καὶ αὐτογνωσίας. Κείμενα μέσα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἡ συγγραφέας  
καταθέτει λόγο ὄχι κατηχητικό, ἀλλὰ βαθιὰ βιωματικό.  
Λόγο ποὺ εἶναι κόπος ἀπὸ κόπο καὶ πόνος ἀπὸ πόνο.  
Καὶ γι' αὐτό, στὴν καρδιὰ τοῦ πάσχοντος ἀνθρώπου τῶν  
χαλεπῶν καιρῶν μας, μπορεῖ νὰ γίνει βάλσαμο παρηγορη-  
τικό, σὰν ἓνα ἀπλὸ δῶρο ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς.

Τὸ βιβλίο προλογίζει ὁ Πανοσιολογιώτατος π. Φιλόθεος,  
Καθηγούμενος τῆς Ἱ.Μ.Καρακάλλου Ἀγ. Ὁρους.

Τὸ βιβλίο μπορεῖτε νὰ τὸ προμηθευτεῖτε  
ἀπὸ τὸ [www.stamoulis.gr](http://www.stamoulis.gr) καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα.



Κ.Β.: 2384  
Σελ: 160  
Σχήμα: 14,5x24

“ Δὲν εἶσαι μόνος!  
Ὁ Χριστὸς ζεῖ!  
Εἶναι ἐδῶ!  
Ἀκοῦς,  
Ἐσὺ ποὺ ἡ αἰσχύνη  
σὰν κουβάρι σὲ δίπλωσε;  
Ἐσὺ ποὺ συστέλλεσαι,  
ἐπειδὴ ζεῖς.  
Ἐσὺ ποὺ συρρικνώνεσαι,  
γιὰ νὰ μὴν πιάνεις τόπο.  
Ἐσὺ μὲ τὸ κρυμμένο  
ἢ τὸ φανερὸ ὄνειδος,  
μὲ ὅποια ντροπὴ κουβαλᾷς  
καὶ σὲ τρώει,  
ἄκουσέ με...  
Δὲν ὑπάρχει ὄνειδος στὸ Χριστὸ!  
Δὲν ὑπάρχει αἰσχύνη!  
Δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι  
γιὰ τὸ περιθώριο!  
Δὲν ὑπάρχουν ἀπόβλητοι  
ἀπὸ τὸ σμῆνος!  
Ἀκοῦς;  
Ὅλα τὰ βάρη σπκώνονται  
κι ὅλα τὰ δάκρυα ἀκούγονται,  
ὅταν τὸν Χριστὸ ἐπικαλεστεῖς! ”





## Περιεχόμενα

Ἡ ζωή μας κάτω ἀπ' τὸ χῶμα! 4

Καὶ θὰ ῥθεῖ ἡ Ἀνάστασις! 14

Πᾶμε ὀλοταχῶς πρὸς τὰ Πίσω; 25





Ἡ Ζωή μας κάτω ἀπ' τὸ χῶμα!

---



Καὶ ξαφνικὰ ἓνα πρωῒ  
βρεθήκαμε νὰ ἐπιλέγουν ἄλλοι γιὰ μᾶς.  
Νὰ αποφασίζουν ἄλλοι γιὰ μᾶς.

Νὰ νοιάζονται  
νὰ ἐκσυγχρονίσουν  
ὄχι τὴ ζωή,  
ἀλλὰ τὸ θάνατό μας.

Ξαφνικὰ ἓνα πρωῒ  
βρεθήκαμε ὑπὸ ζυγόν.  
Περικυκλωμένοι ἀπὸ «σωτῆρες»,  
ποὺ ψάχναν μὲ σπουδὴ  
νὰ βροῦν τρόπους ἐξόντωσης,  
ὥστε ἀπὸ τὴν κατηγορία τῶν ὄντων  
νὰ περάσουμε  
σ' ἐκείνη τῶν μὴ ὄντων·  
τῶν ἀπαθῶν καὶ ἀνέραστων καὶ ἄβουλων πλασμάτων,

ποῦ πρῶτα τὰ τρομοκρατεῖς  
καὶ μετὰ τὰ χειρίζεσαι  
καὶ τὰ διαχειρίζεσαι  
ὅπως θέλεις.

Ξαφνικά,  
χωρὶς νὰ ἀκουστοῦν ἔκτακτα δελτία εἰδήσεων,  
χωρὶς νὰ φανοῦν ἐχθροί,  
χωρὶς ὑποψία πολέμου,  
διαπιστώσαμε ὅτι εἴμαστε ὑπὸ κατοχή.  
Εἶχαν ἐπιλέξει γιὰ μᾶς  
τὸν ἀργὸ θάνατο.

Εἶχαν ἐπιλέξει γιὰ μᾶς  
μιὰ σωρεία ἐντολῶν,  
ἀπειλῶν,  
συμβιβασμῶν,  
περικοπῶν πάσης φύσεως,  
ἱκανῶν νὰ πλήξουν ἀποτελεσματικὰ  
τὸ κέντρο τῆς ζωῆς,  
δηλαδή τὴν Καρδιά μας.

Ἔτσι ἔγινε:  
ἓνα πρωῒ,  
μὲ ἐωσφορικὴ ἀλαζονεία  
μᾶς φορέσανε τὸ ἐωσφορικὸ σχέδιο:



ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ὑγιῶν  
νὰ περάσουμε στὴν ἄλλη,  
τῶν κλινικὰ νεκρῶν.

Ἔτσι τοὺς βόλευε:  
κλινικὰ νεκροὶ οἱ πολίτες,  
κλινικὰ νεκρὴ ἡ χώρα.  
Καὶ ἡ ζωὴ μας  
στὰ σκοτεινὰ σκοτεινιασμένη,  
στὰ εὐτελῆ ἐξευτελισμένη.  
Κι ἐμεῖς,  
φοβισμένοι  
καὶ μουγγοί...,  
νὰ τρῶμε χῶμα  
καὶ νὰ δοξάζουμε αὐτοὺς  
ποὺ μᾶς ἐξασφαλίζουν τὸ ἔδесμα:  
χῶμα χωρὶς οὐρανό,  
χῶμα ἕως θανάτου.

---

Αὐτὸς ἦταν ὁ στόχος:  
ἡ ζωὴ μας κάτω ἀπ' τὸ χῶμα!  
Ἐκεῖ τὴν ὁδηγοῦν  
καὶ περιμένουν χαιρέκακα  
τὴν ἐκ τοῦ φόβου γενικὴ παραλυσία,  
τὴν ἐκ τοῦ φόβου πλήρη ἀδράνεια,  
τὴν ἐκ τοῦ φόβου ὑποταγή.

---



Εἶναι ἀλήθεια ὅτι περάσαμε ὅλοι ἓνα σόκ.  
Ὅμως λειτούργησε γρήγορα ὁ νοῦς,  
ὁ μέσα νοῦς.  
Κι ἀνοίξανε τὰ μάτια,  
τὰ μέσα μάτια:

Ποιὸς νὰ φοβηθεῖ;

---

Καὶ γιατί νὰ φοβηθεῖ;

---

Οἱ «σωτῆρες» μας δὲν ξέρουν  
τὴν ἀληθινὴ καταγωγὴ μας.  
Δὲν ξέρουν ὅτι εἴμαστε ἀπὸ κείνη τὴ γενιὰ  
τῶν ἀθανάτων,  
ποὺ τὸ χῶμα δὲν τὸ λέει χῶμα  
ποὺ τὸ χῶμα δὲν τὸ λέει μνημα.  
Εἴμαστε ἀπὸ κείνη τὴ γενιά,  
ποὺ τὸ λέει Μῆτρα:  
τὰ δικά μας χῶματα γεννᾶνε  
καὶ γεννοβολᾶνε  
καὶ βλαστάνουν ζωὴ  
ἰσχυρότερη ἀπ' τὴν πρώτη.  
Ἰκανὴ νὰ τινάξει στὸν ἀέρα  
ὅλες τὶς ταφόπετρες  
ποὺ βάλαν στὰ κεφάλια μας  
οἱ εὐρωφαιρισαῖοι  
καὶ οἱ εὐρωυποκριτές.



Οἱ «σωτῆρες» μας δὲν ξέρουν ὅτι  
γιὰ μᾶς τὸ χῶμα ἔχει φωνή.  
Γιὰ μᾶς τὸ χῶμα ἔχει ψυχή...  
Μιλάει...  
Κλαίει...  
Ἐξιστορεῖ τὴν ἀληθινὴ μας ἱστορία  
Ἐξιστορεῖ πῶς γίναν τὰ βουνὰ  
καὶ πῶς μεῖναν ἀδούλωτα.  
Μὲ πόσα δάκρυα  
καὶ μὲ πόσα αἵματα!

Οἱ «σωτῆρες» μας δὲν ξέρουν ὅτι  
τὰ δικά μας χῶματα εἶναι ζωντανά.  
Φυλᾶνε κατακόμβες,  
κρησφύγετα,  
κρυφὰ σχολειά,  
τόπους λατρείας,  
βημόθυρα,  
θεμέλιους λίθους ναῶν,  
ἀνώνυμους ἥρωες,  
ἀνώνυμους μάρτυρες,  
ἅγια σώματα ποὺ μυροβλύζουν,  
ἅγια λείψανα ποὺ θεραπεύουν.

Ἐμεῖς δὲν τὰ λέμε χῶματα αὐτά.  
Τὰ λέμε Προζύμι!

Ποὺ σοῦ ἐνεργοποιεῖ ὅλο τὸ φύραμα.  
Ποὺ σοῦ εὐωδιάζει ὅλο τὸ φύραμα.  
Ποὺ σοῦ τὸ ἀγιάζει.  
Ποὺ ἀπὸ κεῖ τρῶνε καὶ θὰ τρῶνε οἱ ἐπερχόμενες γενιές  
καὶ θὰ ἀθανατίζονται:  
θὰ ξέρουν δηλαδὴ  
ὅτι ἀπὸ τὸν Θεὸ ἦρθαν  
καὶ στὸν Θεὸ πηγαίνουν  
καὶ τὸν Θεὸ μόνο προσκυνοῦν.

Αὐτὸς ἦταν ὁ στόχος:  
ἡ ζωὴ μας κάτω ἀπ' τὸ χῶμα!

---

Ὅμως  
ποιὸς θὰ φοβηθεῖ;  
Καὶ γιατί νὰ φοβηθεῖ;

Οἱ «σωτῆρες» μας δὲν ξέρουν ὅτι  
εἴμαστε ἀπὸ κείνη τὴ γενιὰ  
τῶν ἀθανάτων  
ποὺ βγαίνει ζωντανὴ ἀπὸ τὶς συμφορές,  
γιατὶ ξέρει νὰ μετανοεῖ,  
γιατὶ ξέρει νὰ ὁμολογεῖ:  
ἔφταιξα καὶ ξαναρχίζω πάλι.

---

Οἱ «σωτῆρες» μας δὲν ξέρουν ὅτι

ὁ ἐνταφιασμός μας  
δὲν συνεπάγεται τὸ θάνατό μας.

---

Εἴμαστε ἀπὸ κείνη τὴ γενιὰ  
ποὺ δὲν πεθαίνει ὅταν ἐνταφιάζεται.

---

Ὁ ἐνταφιασμός μας  
δὲν εἶναι τέλος.  
Εἶναι ἀρχή.  
Κυοφορία εἶναι...  
Προσμονὴ ἐπερχόμενης ἀνοιξης...  
Προσδοκία ζωῆς ἀθανάτου!  
Τὰ δικά μας χῶματα  
εἶναι ζυμωμένα μὲ οὐρανό.  
Εἶναι ραντισμένα μὲ ἁγιασμό.  
Καὶ γι' αὐτὸ δὲν πεθαίνουν τοὺς ζωντανούς.  
Ζωντανεύουν τοὺς νεκρούς!  
Φυτεύεις σπόρο  
καὶ παίρνεις δένδρο!  
Δύει ἓνας  
καὶ ἀναδύεται Ἕθνος!

Ἡ ζωὴ μας κάτω ἀπ' τὸ χῶμα!

Τὸ τοῦνελ ποὺ μᾶς βάλανε  
ἄλλοῦ θὰ μᾶς βγάλει...



Διαμετρικὰ ἄλλοῦ!  
Δὲν τὸ φαντάζονται ὅμως.

---

Γιατὶ δὲν ξέρουν  
πόσο ἐπικίνδυνη εἶναι ἡ σπῖθα  
ποὺ φυλάγεται ἀθόρυβα  
κάτω ἀπ' τὴ στάχτη!

---

Γιατὶ δὲν ξέρουν  
πόσο πανίσχυρη εἶναι ἡ ἀνοιξη  
ποὺ κυοφορεῖται ἀθόρυβα  
κάτω ἀπ' τὰ μάρμαρα!

Δὲν ὑπάρχει περίπτωση!  
Εἴτε ἀρέσει  
εἴτε δὲν ἀρέσει,  
θὰ ραγίσει τὸ μάρμαρο  
ραγίσματα χίλια  
καὶ ἡ ἀνοιξη θ' ἀρθεῖ!

---

Θ' ἀνατείλει ὁ ἥλιος ἀπ' τὰ Χώματα!

---

Καὶ θὰ μάθουν αὐτοὶ ποὺ δὲν ξέρουν  
ὅτι δὲ μποροῦν νὰ διαφεντέψουν  
τὴ ζωὴ λαοῦ ἀπροσκύνητου!



Δὲ μποροῦν νὰ σκοτώσουν  
τὴν ψυχὴ λαοῦ ἀπροσκύνητου!

Ὅ,τι κι ἂν κάνουν,  
δὲν μποροῦν νὰ πειράξουν τὴν ψυχὴ μας!

---

Θὰ τὸ μάθουν κι αὐτοὶ ποὺ δὲν ξέρουν  
πόσο ἀλώβητος εἶναι ὁ ἄνθρωπος  
ὁ βαπτισμένος εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος!

Ἡ ζωὴ μας ἀνδρώνεται στὰ δύσκολα!  
Ἡ ζωὴ μας φωτίζεται στὰ σκοτεινά!  
Ἡ ζωὴ μας μεγαλύνεται στὰ ἀντίξοα!

---

Καὶ ποιὸς θὰ φοβηθεῖ;  
Καὶ γιατί νὰ φοβηθεῖ;







Καὶ θὰ ῥθεῖ ἡ Ἀνάστασις!

---



Διατελοῦμεν ἐν μέσῳ κρίσης!

Ἐκεῖ ποὺ πρὸς στιγμὴν μένουμε ἔνεοὶ  
καὶ ἀποσβολωμένοι.

Ἐκεῖ ποὺ κόβουμε ταχύτητα,  
χαμηλώνουμε τοὺς τόνους  
καὶ ρωτᾶμε:

Γιατί;

Πῶς ἔγινε καὶ φτάσαμε στοῦ γκρεμοῦ τὸ χεῖλος;

Ποιὸς εὐθύνεται γιὰ τὴ στραβοτιμονιά;

Ποιὸς θὰ χρεωθεῖ τὸ ἀτύχημα;

Ποιὸς θὰ χρεωθεῖ τὴν ἐθνικὴ συμφορὰ;

Κοιτᾶς καὶ λές:

ποῦ εἶναι ἡ Ἑλλάδα;

ποῦ εἶναι οἱ Ἕλληνες;

ποιοὶ μᾶς πούλησαν;

ποιοὶ μᾶς ἀγόρασαν;

ποιοὶ θὰ δώσουν λόγο γιὰ τὴν ἀγοραπωλησία;



Χιλιάδες ἀπελπισμένες κραυγές  
σὰ σεισμικὲς δονήσεις...

- Προεόρτια μεγάλου σειсмоῦ; -

Διατελοῦμεν ἐν μέσῳ κρίσης,  
βιώνοντας ἓνα σκληρὸ παιχνίδι  
πίσω ἀπ' τὴν πλάτη μας  
καὶ πάντα σὲ βάρος μας.  
Εἰσπράττουμε τὴν προδοσία  
σὰ γεύση ἀπὸ χῶμα,  
σὰν ὀργὴ  
καὶ σὰν ἀπελπιστικὴ διαπίστωση:  
Εἴμαστε ἤδη ὑπὸ ζυγόν!

Καὶ ὁ πόνος τοῦ ζυγοῦ  
εἶναι τόσο δυνατός,  
ὥστε - ἄλλος γρήγορα  
κι ἄλλος ἀργά -  
ξυπνάμε!  
Ξυπνάμε σὰν ἀπὸ βαρὺ ὕπνο.  
Μᾶς ξυπνάει ὁ ἥλιος τῆς νύχτας...  
Τὸ φῶς ποὺ γεννιέται  
ἀμέσως μετὰ ἀπ' τὸ πυκνότερο σκοτάδι.  
Μᾶς ξυπνάει  
καὶ βλέπουμε  
πὼς δὲν εἴμαστε ἄμοιροι τῆς τύχης μας.



Πὼς σαφῶς ἔχουμε κι ἐμεῖς,  
ὁ καθένας,  
τὴ δική του εὐθύνη.  
Ἔχουμε κι ἐμεῖς,  
ὁ καθένας,  
τὸ δικό του μερίδιο στὴ συμφορὰ.

Καὶ φωτίζεται ὁ νοῦς μας  
καὶ μᾶς γίνεται ὁρατὸ  
πὼς δὲ φταῖνε μόνον οἱ ἐχθροὶ  
ποὺ μπῆκαν ἀπ' τὴν κερκόπορτα.  
Φταῖμε κι ἐμεῖς  
ποὺ ἀπαξιώσαμε τὴν κερκόπορτα  
καὶ ἐν γνώσει μας  
τὴν ἀφήσαμε ἀφύλαχτη...

Φταῖμε ὅλοι...  
καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς Πολιτείας  
καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας  
καὶ ὁ λαός.  
Διαπράξαμε ὅλοι τὸ ἴδιο λάθος,  
τῆς ὕβρης:  
καταργήσαμε τὸν Θεό.

Εἴτε θέλουμε νὰ τὸ παραδεχτοῦμε  
εἴτε δὲ θέλουμε,

ἀπὸ κεῖ μπῆκαν οἱ ἐχθροί:  
ἀπὸ τὴν κερκόπορτα τῆς ὑπεροψίας μας...  
Ποὺ στὴ θέση τῆς Ἐκκλησίας  
ἔβαλε τὶς στοές.  
Ποὺ ἀντικατέστησε τὸ γάμο  
μὲ συμβολαιογραφικὴ πράξη.  
Ποὺ ἀντικατέστησε τὴ μάννα  
μὲ τὴν τηλεόραση.  
Ποὺ ἀντικατέστησε τὰ παιδιὰ  
μὲ τὰ σκυλιά.

Ἀπὸ κεῖ μπῆκαν οἱ ἐχθροί:  
ἀπὸ τὴν κερκόπορτα τῆς ὑπεροψίας μας,  
ποὺ ἀντικατέστησε τὸν Πνευματικὸ  
μὲ τὰ μέντιουμ·  
ποὺ ἀντικατέστησε τὴ Λειτουργία  
μὲ κολυμβητήρια, μὲ φροντιστήρια  
καὶ ἐκδρομές·  
ποὺ ἀντικατέστησε τὴν προσευχὴ  
μὲ γιόγκα·  
τὴ νηστεία  
μὲ δίαιτες·  
καὶ τὸν Χριστὸ  
μὲ τὸν χρυσό...



Ἀδελφοί μου,  
ἡ κρίσις ἡ βαθιὰ καὶ ἡ ὀδυνηρὴ  
δὲν εἶναι ποὺ ἀδειάσαν τὰ ταμεῖα μας

---

Εἶναι ποὺ ἄδειασε ἡ ψυχὴ μας.

---

Ἀδειάσαν τὰ σπίτια μας.  
Ξεκρεμάσαμε τὶς εἰκόνες,  
σβήσαμε τὸ καντήλι  
κι ἀνοίξαμε τὶς πόρτες.  
Τώρα μπορεῖ ἐλεύθερα  
νὰ μπαινοβγαίνει  
ὅποιος θέλει  
Ὅ,τι ὦρα θέλει.  
Γιὰ ὅποια σχέση θέλει.

---

Ἀδελφοί μου,  
ἡ κρίσις ἡ βαθιὰ καὶ ἡ ὀδυνηρὴ  
εἶναι τὸ κλάμα τῶν παιδιῶν  
ποὺ δὲν ἀφήσαμε νὰ γεννηθοῦν

---

καὶ τὸ κλάμα τῶν παιδιῶν  
ποὺ ἐγκαταλείψαμε.

---

Ἡ κρίσις ἡ βαθιὰ καὶ ἡ ὀδυνηρὴ  
εἶναι ποὺ γεμίσαμε παιδιά ποὺ δὲν ἔχουν  
κατὰ ποῦ νὰ κοιτάξουν.  
Γεμίσαμε παιδιὰ-τορπίλες!  
Ἐτοιμα νὰ ἐκραγοῦν.  
Παιδιὰ γνωστῆς  
ἢ ἀγνώστου πατρότητας,  
ποὺ δὲν τὰ θέλει κανεὶς,  
παρὰ μόνον αὐτοὶ  
ποὺ θὰ τὰ ἐμπορευτοῦν.

---

Ἀδελφοί μου,  
γεμίσαμε ἐμπόρους,  
ποὺ μαζεύουν ἀργύρια τριάκοντα  
- ἀλίμονο, γιὰ νὰ ἀγοράσουν  
τὸν ἀγρὸ τοῦ Κεραμέως; -

Κρῦο...  
Τόσο πολὺ κρῦο...  
Κι αὐτὴ ἡ κρίσις...  
ἡ βαθιὰ καὶ ἐπώδυνη  
μᾶς μαζεύει ἀπ' τοὺς δρόμους  
καὶ γυρίζουμε μέσα μας.

---

Ἐκεῖ ποὺ ἀρχίζει νὰ πάλλεται  
ἡ καρδιά μας ἡ πέτρινη

καὶ νὰ δίνει ξανὰ σημεῖα ζωῆς.  
Ζωῆς ἄλλης,  
Ζωῆς ἀληθινῆς.  
Ἐκεῖ ποὺ δυναμώνει λίγο-λίγο  
ἡ φωνὴ τῆς χαμένης συνείδησης  
κι ἀρχίζεις νὰ διακρίνεις  
ἀνάμεσα στὶς χιλιάδες φωνές  
τὴ φωνὴ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος!

---

Κι ἀρχίζει ἡ ψυχὴ μας νὰ ψάχνει  
τρόπους ἀποκατάστασης:  
ποιὰ «αὐθαίρετα» νὰ γκρεμίσουμε  
καὶ ποιὰ «νόμιμα» νὰ ξαναχτίσουμε...

Ἀρχίζει ἡ ψυχὴ μας καὶ διψάει τὴν ἄφεση.  
Ἀφήνει τὶς χῶρες τῶν ἁλλοφύλων,  
τὶς ἀλλότριες συμπεριφορές,  
καὶ ξαναπαίρνει  
ἡ πολύπαθη ψυχὴ μας  
τοὺς πατροπαράδοτους δρόμους...  
γιὰ τὸ πετραχήλι τὸ ἅγιο,  
γιὰ τὴν Εκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Ἀδελφοί μου,  
ἡ κρίση ἡ βαθιὰ καὶ ἐπώδυνη  
εἶναι καὶ σωτήρια

καὶ ἱαματική.  
Ἀρχίζεις καὶ νοιάζεσαι  
καὶ μοιράζεσαι  
τὸ τριμμένο παλτό σου  
μ' αὐτὸν ποὺ κρυώνει.  
Ἀρχίζεις καὶ πονᾷς  
καὶ συμπονᾷς...  
Καὶ ὁ ἄλλος ἄνθρωπος  
γίνεται συνάνθρωπος.  
Ὁ κάτοικος, συγκάτοικος.  
Ὁ πατριώτης, συμπατριώτης.  
Καὶ ὁ ἄλλος Ἕλληνας  
γίνεται συνέλληνας,  
ἐγγενὴς  
καὶ συγγενὴς  
καὶ ὅμαιμος καὶ ἀδελφός.

Ἀδελφοί μου,  
ὁμοιοπαθεῖς καὶ συμπένητες,  
ἡ κρίση ἡ βαθιὰ καὶ ἡ ὀδυνηρὴ  
εἶναι γι' ἄλλους ἢ ἀσωτία  
καὶ γι' ἄλλους ἢ ὑποκρισία.  
Ἡ στείρα θρησκευτικότητά μας.  
Ἡ ἠθική μας αὐτάρκεια...

---

Κανεῖς δὲν κλαίει...



---

Καὶ ἡ κρίσις ἐντείνεται.

---

Καὶ κάνει κρύο.  
Πολὺ κρύο!

---

Χωρὶς μετάνοια  
πῶς νὰ τὸ διαχειριστεῖς;

---

Χωρὶς τὴν ἐλπίδα στὸ ἀμέτρητο ἔλεος  
τοῦ ἀγαπῶντος Θεοῦ,  
χωρὶς τὴν ἐμπειρία τῆς Παρουσίας Του  
πῶς νὰ βγοῦν οἱ χειμῶνες;  
Πῶς νὰ βγοῦμε ἀπ' τ' ἀδιέξοδο  
χωρὶς θύρα ἐξόδου;

---

Ἀδελφοί μου,  
ὁμοιοπαθεῖς καὶ συμπτένητες,  
ἡ κρίσις ἡ μεγάλη  
δὲν εἶναι ποὺ δὲν εὐημεροῦμε.  
Εἶναι ποὺ δὲν μετανοοῦμε.

Ἡ κρίσις ἡ μεγάλη  
δὲν εἶναι ποὺ ἀλώσανε τὴν ψυχὴ μας.  
Εἶναι ποὺ τὴν παραδώσαμε μόνοι μας.



Πρέπει νὰ περάσει καλὰ  
καὶ γιὰ πάντα  
στὸν πυρήνα τοῦ εἶναι μας:  
ἡ κρίσις ἡ μεγάλη,  
ἡ μέγιστη τῶν συμφορῶν,  
δὲν εἶναι ἡ ὀφειλὴ τῶν δανείων

---

Εἶναι ἡ ὀφειλὴ τῶν δακρύων...

---

Ἀδελφοί μου,  
ἔτσι παραγράφονται  
ὅλα τὰ χρέη:  
μὲ δάκρυα!

Καὶ θὰ δοῦμε τὴν ἀνοιξή  
νὰ πετάγεται κάτω ἀπ' τὰ μάρμαρα...  
Καὶ τὰ δέντρα ν' ἀνθίζουν...

---

Καὶ θὰ ῥθεῖ ἡ Ἀνάστασις!







Πᾶμε ὀλοταχῶς πρὸς τὰ Πίσω;

---



Πᾶμε ὀλοταχῶς πρὸς τὰ πίσω...

Εἶναι ἀλήθεια ἀδιάσειστη πιά.

Καὶ τρομάζουμε ὅλοι στὴν πορεία τῆς ὀπισθεν.

Στὴν πορεία τὴν καθοδικὴ καὶ μὴ ἀναμενόμενη.

Μὲ ταχύτητες ποὺ δὲν τὶς εἴχαμε δοκιμάσει ποτέ.

Πᾶμε μὲ σπουδὴ πρὸς τὰ πίσω...

Ἐκεῖ ποὺ ἤμασταν πρὶν πενήντα

καὶ πρὶν ἐξήντα χρόνια.

Στὰ λιγοστά, στὰ φτωχὰ καὶ στὰ δύσκολα.

Ἐκεῖ ποὺ ζούσανε οἱ γιαγιάδες μας καὶ οἱ παπποῦδες μας...

Ὅμως ἐκεῖ στὰ ταπεινά,

ἐκεῖ στὰ στερημένα,

ἐκεῖ μὲ τὰ μετρημένα κουκιά,

ἦταν καὶ τὰ πλούσια...

Ἦταν καὶ τὰ τίμια κι ἀνεκτίμητα



καὶ δυσεύρετα πιά:  
ἡ ἀγάπη ἡ ἀληθινή·  
ἡ φιλοξενία ἡ καρδιακή·  
οἱ ἄνθρωποι μὲ τὸ ἓνα πρόσωπο,  
μὲ τὰ ἴσια λόγια,  
μὲ τὴν ἀνοιχτὴ καρδιά.

---

Πᾶμε ὀλοταχῶς πρὸς τὰ «Πίσω»!  
Ὅχι ἐκεῖ ποὺ μᾶς σπρώχνουν,  
στὰ ἐξευτελιστικά,  
στὰ προδοτικά  
καὶ στὰ ἄνανδρα.  
Ἐπιστρέφουμε στὴ Ζωὴ τὴν αὐθεντική.  
Στῶν ἀθάνατων πατεράδων τὴ ζωὴ  
καὶ τῶν ἁγίων προπαππούδων μας.  
Ἐκεῖ ποὺ ἡ στέρνη, ἡ θυσία, κι ὁ θάνατος  
ἦταν ἐπιλογή σου.

---

Ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄνθρωποι εἶχαν ἓνα δωμάτιο  
καὶ φιλοξενοῦσαν δώδεκα νοματαίους.  
Εἶχαν ἓνα ψωμὶ  
καὶ τὸ μοιράζονταν μὲ τὰ παιδιὰ τῆς γειτόνισσας.  
Εἶχαν ἓνα φορτίο ξύλα  
καὶ τὸ μοιράζονταν μὲ τὸν ἐχθρό τους.

---

Ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄνθρωποι εἶχαν ἓνα ποτήρι λάδι



καὶ τὸ φυλάγανε γιὰ τὸ καντήλι.

Ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄνθρωποι  
ἔχτιζαν πρῶτα τὶς ἐκκλησιῆς  
καὶ μετὰ τὰ σπίτια τους.  
Ἔστηναν πρῶτα τὰ εἰκονίσματα  
καὶ μετὰ τὶς φωτογραφίες τους.  
Ἐκεῖ ποὺ ἔβρεχε εὐλογίες.

Πᾶμε ὀλοταχῶς πρὸς τὰ «Πίσω»!  
Ἐκεῖ, στὸ κατῶι τοῦ παπποῦ τοῦ Γιώργου  
ποὺ τὸ κιούπι τοῦ λαδιοῦ  
τὸ ξαναγέμιζαν Ἄγγελοι!

---

Ἐκεῖ ποὺ οἱ πατεράδες μας  
βάζανε στὴν τσέπη μιὰ δραχμὴ  
κι ἔβγαζαν δύο!  
Γιατὶ δανεῖζαν στὸν φτωχό,  
γιατὶ δανεῖζαν στὸν Θεὸ  
καὶ ὁ Θεὸς τ' ἀβγάτιζε.

---

Ἐκεῖ ποὺ ἡ κυρα-Δόμνα δὲ φοβότανε  
νὰ τρῶνε ἀπ' τὸ ἴδιο πιάτο τὰ παιδιὰ της  
καὶ τοῦ δρόμου τὰ ὀρφανά,  
ποὺ εἶχαν προσβληθεῖ ἀπὸ τύφο.  
Πᾶμε μὲ σπουδὴ πρὸς τὰ Πίσω!



Ἐκεῖ ποὺ ἀρρωστήσανε ἀπὸ τύφο  
ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς,  
ἐκτὸς ἀπ' τὰ παιδιὰ τῆς Δόμνας!

---

Ἐκεῖ ποὺ ἡ κυρα-Σοφία ἡ μανάβισσα  
ἄφηνε στὸ σοφρὰ τῆς χήρας κυρα-Ἄννας  
τριάντα χρυσὲς λίρες,  
γιὰ νὰ τελειώσει τὸ σπίτι ποὺ ἔχτιζε.  
Ἐκεῖ ποὺ ἡ χήρα κυρα-Ἄννα  
μοιραζόταν τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν της  
μὲ τὴν ἐγκαταλειμμένη κυρα-Εὐθαλία

---

Ἐκεῖ ποὺ κάθε φθινόπωρο  
οἱ παπποῦδες μας γέμιζαν τὸ κάρο  
μὲ ἀλεύρι καὶ λάδι καὶ σταφίδες καὶ κρασί  
καὶ τὰ πηγαῖναν στὰ Μοναστήρια τῆς περιοχῆς.  
Γιατὶ ἤξεραν πῶς,  
ὅν τὸ Μοναστήρι εἶναι καλὰ,  
θᾶναι καλὰ ὅλοι τους.

Πᾶμε ὀλοταχῶς πρὸς τὰ «Πίσω»!  
Ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄνθρωποι τιμοῦσαν τὸ στεφάνι τους.  
Ἐκεῖ ποὺ οἱ γυναῖκες ὕφαιναν χρυσὰ παπλώματα  
καὶ σκέπαζαν τοὺς ἁμαρτάνοντες.

---



Ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄνθρωποι  
εἶχαν κλειστὰ στόματα  
ἕως θανάτου  
καὶ γι' αὐτὸ εὐωδιάζαν τὰ ὀστά τους  
μετὰ θάνατον!

---

Ἐκεῖ ποὺ ζῶντες καὶ νεκροὶ εἶχαν στὸν ἥλιο μοίρα.  
Εἶχανε πρόσφορο.  
Εἶχαν καντήλι.  
Εἶχαν σαρανταλείτουργα.  
Εἶχαν μερίδα στὴν Προσκομιδή...

Πᾶμε ὀλοταχῶς πρὸς τὰ «Πίσω»!  
Ἦτανε διαπίστωση  
κι ἔγινε προτροπή!

Γιατί ἀργοῦμε τόσο;  
Τί περιμένουμε;  
Πόσους δεκαπεντάχρονους ναρκομανεῖς,  
πόσους ἐνήλικες ναυαγισμένους,  
πόσους νεκροὺς ἀκόμα νὰ θρηνήσουμε;  
Πόσους θανάτους νὰ ὑποστοῦμε;

Ἡ ὀπισθεν,  
σωτήριος μονόδρομος πιά!



Πρὶν φᾶμε κι ἄλλα ραδιενεργὰ ἀπόβλητα  
τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ μας.

Πᾶμε ὀλοταχῶς πρὸς τὰ «Πίσω»!  
Στὸν ἀέρα τὸν καθαρό,  
ποὺ μυρίζει λιβάνι....  
Στὰ νερὰ τὰ ἁγιασμένα  
ἀπὸ τὰ Θεοφάνια...  
Στὶς πόρτες τὶς ἀσφαλισμένες  
μὲ τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ  
ἀπ' τὴ λαμπάδα τῆς Ἀνάστασης.

Στὶς ἀναμμένες σόμπες τῆς Ἐκκλησίας:  
στὸν παππα-Νικόλα τὸν Πλανᾶ,  
στὸν παππα-Δημήτρη τὸν Γκαγκαστάθη,  
στὸν πατέρα Ἀθανάσιο τὸν Χαμακιώτη,  
στὸν πατέρα Εὐσέβιο τὸν Ματθόπουλο,  
στὸν πατέρα Νικηφόρο τὸν λεπρό,  
στὸν πατέρα Σωφρόνιο,  
στὸν ἅγιο Ἀνθιμο τῆς Χίου,  
στὸν ἅγιο Σάββα τῆς Καλύμνου,  
στὸν γερο-Ἐφραίμ,  
στὸν γερο-Ἰάκωβο,  
στὸν γερο-Παῖσιο,  
στὸν γερο-Πορφύριο.

---



Στῆς Μικρασιάτισσας γιαγιᾶς τὸ εἰκονοστάσι,  
στὰ παλιὰ εἰκονίσματα τοῦ Χριστοῦ  
καὶ τῆς Θεοτόκου.

Στὴν Ἐκκλησία...

Ἐκεῖ ποὺ οἱ πατεράδες μας,  
εἰρηνικοὶ καὶ κοινωνημένοι,  
ἀπὸ τὸ πετραχήλι τοῦ παππᾶ  
περνοῦσαν στὸν Παράδεισο!

Πᾶμε ὀλοταχῶς πρὸς τὰ «Πίσω»!

---

Ἦτανε διαπίστωση  
κι ἔγινε εὐχή!





Τὸ τοῦνελ ποὺ μᾶς βάλανε  
ἄλλοῦ θὰ μᾶς βγάλει...  
Διαμετρικὰ ἄλλοῦ!  
Δὲν τὸ φαντάζονται ὅμως.

---

Γιατὶ δὲν ξέρουν  
πόσο ἐπικίνδυνη εἶναι ἡ σπίνθα  
ποὺ φυλάγεται ἀθόρυβα  
κάτω ἀπ' τὴ στάχτη!

---

Γιατὶ δὲν ξέρουν  
πόσο πανίσχυρη εἶναι ἡ ἄνοιξη  
ποὺ κυοφορεῖται ἀθόρυβα  
κάτω ἀπ' τὰ μάρμαρα!

---

Δὲν ὑπάρχει περίπτωση:  
εἴτε ἀρέσει,  
εἴτε δὲν ἀρέσει,  
θὰ ραγίσει τὸ μάρμαρο  
ραγίσματα χίλια  
καὶ ἡ ἄνοιξη θ' ἄρθῃ!

---

Θ' ἀνατείλει ὁ ἥλιος ἀπ' τὰ Χώματα!



ΕΚΔΟΣΕΙΣ  
**ΛΘΩC**

[www.stamoulis.gr](http://www.stamoulis.gr)